Do Vũ Thị Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 1410 — NGÀY THỨ HAI 16 AVRIL 1923 — NGÀY MÙNG 1 THÁNG BA ANNAM NĂM QUÍ-HỢI — NĂM THỨ 15

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA

TÉLÉPHONE : 203
Adresse télégraphique :
LUCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm ...	12$00	15$00
Sáu tháng	6.50	8.00
Ba tháng ...	3.50	4.50

BÁN LẺ MỖI SỐ... 0$05
Mua báo thì kể từ ngày mùng một và ngày 15 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)

國新省六！報日中南

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

POUR LES ANNONCES
PADRESSER :
A Saïgon : aux Bureaux du Journal rue Catinat, 155-157
(Tân-đáo)
A Bassac : aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn.
A Paris : chez M. M. Maymac 8 Cité Bergère, rue Trussbut

On traite à forfait pour les contrats de longues durée. Les prix sont payables d'avance.

Thư, chèo-ren và mandats gửi mua báo coi, đề ngày cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-Tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ-bút.

BUREAU LEGAL
Nº 909

TIỆM CẦM ĐỒ VỚI NGƯỜI CHUỘC ĐỒ

III

Tôi đã nói tài-phú tiệm cầm-đồ chẳng hề chịu đến ngày tháng theo lịch thường năm là ngày tháng Langsa, ngày tháng đã công nhận, mà nó cũng chẳng thèm lấy ngày tháng Langsa, cứ lấy theo ngày tháng Tàu, ngày tháng theo lịch Trung-hoa, dầu rằng nó đứng mà làm tài phú trong tiệm cầm-đồ ở Nam-kỳ, ở thuộc-địa Langsa, dưới quyền Chánh-phủ Langsa, tùng luật pháp Langsa sắp định. Dường ấy chẳng hay quan Đốc-lý thành-phố Saigon với chư nghị-viên mới nghĩ cho sao ?

Ai nấy vẫn biết, mỗi tiệm cầm-đồ đều có in giấy đề làm biên-lai phát ra cho người đến xin cầm-đồ cầm làm bằng. Giấy ấy, mỗi khi có người đến thế đồ, giả cả định xong, tài-phú liền biên ngày tháng theo ngày tháng Tàu, giá đồ, giá bạc cầm, món đồ cầm tên họ người cầm, rồi trao qua cho kỳ-lục Annam biên ngày tháng tây môn đồ cầm, giá đồ, giá bạc cầm và tên họ người cầm theo giấy thuế thân và biên bằng chữ quốc-ngữ. Biên đủ hai thứ chữ ; mà khi đến chuộc, tài-phú chẳng hề khi nào kể đến ngày tháng Tây của lên kỳ-lục biên kia, nói lắt một lời, nó chẳng đếm xỉa gì tới chữ quốc-ngữ, cứ theo chữ Tàu của nó mà coi và tính thôi. Tại sao tài-phú chẳng chịu tính theo ngày tháng Tây, lại tính theo ngày tháng Tàu ? Có phải là trong lý giao kết của tiệm cầm-đồ với thành-phố, có điều-lệ rộng để cho tiệm cầm-đồ tính theo ngày tháng Tàu chăng ? — Ấy là chỗ bất minh, quan Đốc-lý thành-phố và bàn nghị-viên nên ghé mắt coi lại, vì chỗ bất minh ấy hại cho bá-tánh mà lợi cho tài-phú tiệm cầm-đồ chẳng vừa. Lại cũng vì sự lợi tư ấy, mà tài-phú tiệm cầm-đồ chẳng chịu tính theo ngày tháng Tây, để tính theo ngày tháng Tàu là ngày tháng không chung đồi, theo thời đợi nậy, người Annam đã bỏ mất theo lịch Tây, ít ai dùng nên ít ai cần nhớ biết.

Tôi đã nói tài-phú tiệm cầm-đồ vì mối lợi tư mà không chịu tính theo ngày tháng Tây, cứ tính theo ngày tháng Tàu là ngày tháng không chung đồi và người Annam ở trong thành phố Saigon, ít ai còn nhớ biết; tháng Tàu chẳng hề có tháng nào trội một ngày làm tháng 31 như tháng Langsa mà phần nhiều trong năm lại là tháng thiếu. Cách đếm ngày tháng mà tính tiền lời, tôi tưởng theo phép, tài-phú phải tính theo ngày tháng Langsa mới phải hơn; như cầm ngày 10 Mars, thì đếm, chẳng luận tháng trời tháng 30 Mai là hai, 10 Juin là ba, 10 Juillet là bốn v.. v..., cái nầy tài-phú không tính vậy, cứ theo ngày Tàu mà tính vậy : Như cầm ngày 10 Mars, nhằm lần tháng hai Tàu, thì đếm, tới 30 tháng ba, một tháng, 29 tháng tư là hai tháng, 28 tháng năm là ba tháng 27 tháng sáu là bốn tháng, chẳng kể những tháng thiếu là phần nhiều trong năm, theo lời tôi đã nói. Xét coi tài-phú tính theo cách đó, ăn gian ngày trong đó rõ ràng. Đã vậy, tài-phú lại còn ăn-gian mốt nữa nầy, mới đau cho chỗ. Tài phú chẳng hề biết tính lời nửa tháng là gì.

Tôi trưởng tôi có biết điều lệ giao buộc, từ một ngày chí 14 ngày thì tính nửa tháng lời, từ 15 ngày sắp lên tới 30 ngày mới đáng tính trọn một tháng. Biết vậy mà tài-phú tiệm cầm đồ có kể điều lệ là gì, quyền nắm trong tay muốn tính thế nào tự ý. Tôi xin nhạo lại một lần nữa rằng: tài-phú tiệm cầm đồ chẳng hề biết tính tiền lời nửa tháng là gì. Bất luận cầm mấy tháng trội mấy ngày, hai tháng với năm bấy ngày gì cũng tính trọn thêm tiền lời một tháng.

Những số tiền ăn gian của bá tánh đó bỏ vào đâu ? Phải biết cầu tích thiều thành đa, mà kể rằng số tiền ăn gian ấy chẳng phải ít. Một năm chung cộng chẳng dưới bạc muôn đâu. Bởi vậy thầng nào làm tài-phú cũng no. Có nào gặp tay tài phú tiệm cầm đồ yêu dùng, có đó gọi mình có phước, chỉ em một hồi trăm-trở !

Không những ăn gian ăn lậu những người đến chuộc đồ hấy nhiều đó thôi, còn một cảnh nầy khác nữa, mới là ngan cho chớ. Như một người kia cầm một món đồ gì (theo phép giao, đồ giá 10 tháng mất, đồ vàng 12 tháng) đề quá 10 tháng. Tới nói quá 10 tháng nghĩa là quá ít ngày, nếu kể thì tính ra 10 tháng rưỡi. Người ấy nhớ lại lật đật đem giấy tới chuộc. Chưa tới kỳ phải mất đồ cầm quá tháng, mà khi đức giấy vào tài-phú cầm giấy xem liền nói mất rồi và đồ đã gải vào sổ bán. Nân nỉ cho rào nước miếng, tài-phú mới tính như muốn chuộc phải chịu lời 12 tháng ! Trong 12 tháng tiền lời đó, tài phú ăn mất 10 tháng rưỡi. Một tháng rưỡi tiền lời đồ giẻ chẳng là bao, nước như đồ vàng ngọc, cầm cao giá, thì một tháng rưỡi tiền lời nhiều lắm. Xin quan Đốc-lý thành-phố với chư nghị-viên nghĩ coi tài-phú tiệm cầm đồ lộng quyền làm vì phép, ăn gian ăn lận của bá tánh biết bao mà kể xiết ?

Vậy mà mối khi có tay thông-thạo, không chịu đề cho nó ăn gian, thì nó đề đứng đó đợi hoài, không thèm nói tới. Tức mình tới bỏ thưa ; đòi hỏi, thì nó chối, rồi nói vuột trợt bỏ qua. Trở lại tiệm, nó đề đứng đợi nữa, chờ thiên-hạ chuộc cho hết rồi, nó mới là cho người nầy chuộc. Có rầy rà sao có đề trễ, thì nó lại đề thừa cho người trên lịu kiếm đồ chưa được !

Bị vậy đó mà người ta mỗi lòng. Thà chịu để cho nó ăn gian một tháng lời, hơn là làm ra mất thì giờ vô ích. Không ai phạt tạ gì nó đặng.

Ước chi quan Đốc-lý thành-phố với chư nghị-viên chước lượng thế nào mà trừ hại giảm cho bá-tánh. Theo ý tôi tưởng, chẳng chi là khó. Bổ cáo cho bá tánh hiểu biết các điều lệ cầm và chuộc. Buộc tiệm cầm đồ phải tính theo ngày tháng Tây, cứ 10 Mars tới 10 Avril kể làm một tháng. Buộc Cò hót mỗi khi có người thưa kiện về sự tài-phú tính lời ăn gian, phải lấy cung khai rồi giải ngay tới quan Biện-lý. Đặng vậy họa may có trừ nổi hại cho dân.

(Mai tiếp)

LÊ-HOÀNG-MƯU

VỤ XE-HƠI SAIGON MYTHO

Hôm sọ tôi có nói vụ sở-phu xe-hơi ở Mytho về Saigon, nay tôi có tiếp được một người bạn thiết với tôi là M. Tn... thông phán một sở kia) ngài nói lại rằng xe ấy là xe của ngài.

Vẫn ngài mắc lâm việc nên giao cho thầy ba nào đó coi sóc đem, chẳng đề bữa ấy là bữa thầy ba đó vắn mặt, nên sở phu chỉ nhà gả bưới bếp, bon xô-lá ở ngoài mới vô lấy mà chạy. Chớ thường thường ngài năng khuyên răng nhắc nhở bọn đó phải giữ lễ-nghĩa và ở có phép-phủn với mọi người, và mỗi mỗi đều phải theo phép định.

Ngài nói rằng đêm tháng mấy xe-hơi ấy sẽ đem ra đưa Saigon-Mytho-Vinhlong.

Tôi cũng cho xin cho M. Tn... lâm nên việc, và xin cho đề thầy ba đó vắn mặt nữa, rồi bọn xô-lá ở ngoài làm hư việc đi nằng lắm. Chớ xe của thầy mấy thiệt tốt nên bữa ấy tôi đi thẳng một đường, không có chết mấy lần nào. Sẵn dịp tôi cũng cho xin cái thầy bọn xe hơi chớ nên đưa tranh nhau làm chi, Annam với Annam đâu có không đồng giống, mà có thua cũng không gì ! Annam phải ráng giúp Annam !

Tọc-Mạch.

HỒN-MA TRẦN-BÁ-NGỌC

Về vụ Trần-bá-Ngọc nhảy xuống sông Bạc-ngược mà quyên sinh trong thượng tuần tháng mars 1923, như lời Bổn-báo đã đề thuật. Từ ấy cái nhẫng nay, biết rằng vụ biếu ấy hãy còn đang ở nơi tay quan tra án, mà Bổn-báo chẳng hề có tin gì khác hơn là những tin đã đăng trong báo. Nay là buổi bao mai ngày 14 avril, lối 9 giờ, trạm thơ đem thư đến, khai phong xem, bỗng nhiên gặp một phong thơ, chữ đánh máy, đề ngay cho tên Bổn-báo Chủ bút, trong có mấy trang giấy mỏng đăng về việc đánh máy, chữ cũng chữ máy viết, trên lại đề :

Saïgõ-vàng ngày 9 avril 1923 ; trong đây xem đường như lời của Trần bá-Ngọc còn ngồi dương-gian mà gửi nói vậy. Biết rằng thơ ấy chẳng phải của Trần-bá-Ngọc, song chắc của tay nào là bạn thiết của Trần-bá-Ngọc rồi biết tâm sự của Trần-bá Ngọc mà kêu oan giùm vậy.

Bổn-báo đăng trọn thơ ấy vào đây, chơn gì chẳng sai, đã, trước là độc-giả cho-lãm xét nết tinh đời, sau đề cho quan trên xem, hoa may có đặng chút lẽ gì trong đáng tra vấn.

L. T. T. V.

Kính càng ông Chủ-bút L. T. T. V.

Tiếng đồn ông là người hay tế hiểu phô ngừa, nên tôi xin ông thí ân cùng kẻ thác oan nơi chốn âu đài dương ngăn hòn rẽ mấy đều tâm sự, là xin ông ráng lên phòng quan Biện-lý mà ngăn đuổi đầu tư sự của những người đồng nghiệp của tôi xử khai cùng quan Biện-lý về sự tôi tự tử, cũng vì bởi con đơn ở phòm phành lường gạt tôi, làm cho tôi tán bại cơ đồ, lại bỏ tôi mà đi lấy trai nữa, làm cho tôi ngậm cay uổng đắng, không biết sống là vui, nên mới đành lòng phủ thân cho ngọn thủy triều Bảo-ngược.

Khi ông rồi tự sự rồi thì xin ông ấn hành vào qui báo của ông (cũng như truyện oan kia theo mấy của, Hồ-cảnh-Tiên vậy) đăng trước là bia danh con đơn bà đăng hôn, sau là chỉ một một người lâm trai như thầy T. C... sao chẳng xét nước đời mà đành lòng giựt vợ tôi, vì tôi cũng là người quen biết với thầy, làm cho tôi phải lụy vì tình nên mới đành lòng quyên sinh, thật tôi lấy làm cảm hờn cho người ăn học, sao chẳng xét, mình lấy vợ người cản vợ mình ai lấy, hả ? Vì thầy T. C.. chẳng phải là đàn ngu si, mà nỡ làm đều chẳng có lương tâm như vậy.

Xin ông ráng giúp cho tôi thì hồn ma tôi ở chốn âu đài cũng đặng thỏa lòng, mà ơn ông cảm đội muôn trăng.

Hồn ma Trần-bá Ngọc.
Tự từ tại sông Bảo-ngược,
Ngày mồng 8 mars 1923, hồi 1 giờ trưa.

? ? ?

Cách nay chừng có một tuần lễ có một người dân-ông nọ chết trôi thây vớt lối gần Cầu-bông. Biết thấy lũ lẻ thấy cầu một lên đây-tó mà chưa biết chả là ai. Vậy có ai biết người ấy tên là gì ? Ở đâu ? Vì sao mà chết ?

Xin lắm ơn cho bổn-báo biết.

Tọc mạch

HẠI THAY

LÀ TẤM LÒNG THƯƠNG CON TRẺ CỦA NGƯỜI XỨ TA !

(Tiếp theo)

Xét cho kỹ cái sự lâm cha mẹ thương cô-nhi rẻ của người nước mình, thì thật là một mối tế lớn nó cảng ; rất sự thương lắm có khi làm hại đến gia-đình, đến xã-hội không phải vừa, mà nhất là những hạng nhà dư ăn dư đề, thì lại là phần hơn.

Tục ngữ ta có câu : « Nhà giàu cưng chó, nhà khó cưng con. » Lẫy đấy mà say, cái ty thương chó cần nhà giàu ta, còn vì bằng sự thương con của nhà nghèo thay, huống hồ đến cái sự thương con của họ, thì cái có thể nào mà sánh sao kịp ? Lại phần nhiều tấm lòng thương con trẻ của người nước ta, hẳn biết thương lắm, cung lắm, trọng lắm đó, là thương, là cưng, là trọng lắm con của mình nếu thôi, chớ chưa hề nghĩ rằng đến cái nghĩa thương đó, cưng đó, trọng đó, là vì người của quốc-gia xã-hội. Nên chi tấm lòng thương con trẻ của người nước ta, phần nhiều đều thương là cho ăn ngon mặc đẹp, thương là để chơi bời cho sung sướng ; làm sao hễ con mình đi ra mà người ta đều biết được chính là con của mình, ai cũng phải yêu trọng cho mới là... Lâm cha mẹ cái tư tưởng đối với con trẻ nhân gia-đình cang cần như thế, thì con mà gong gì trẻ lớn đến ngày thành-nhơn phải làm sao cho trôn vẹn cái nghĩa vô lớn lao làm người ở trong quốc gia xã-hội ?

Ôi, ai ai cũng có tấm lòng thương con trẻ, mà ai ai có suy kỹ nghĩ cùng đến cái nghĩa rộng lớn ở đằng sau kia chăng ?

Người nên hư, cũ ở phép day dỗ chốn gia-đình, nước cường nhược, cũ ở phép mở mang đường giáo-dục. Nhưng kẻ sự lược cái thói quen cưng con của người nước ta trên kia, thì ta đã biết ngay rằng cái nghĩa-vụ làm người của người nước ta đối với cái nghĩa-vụ của xã-hội tương lai không còn đin-đắp chỗ được. Cái nghĩa thương con, dạy con day thuần con thơ của đáng làm cha mẹ của người nước ta đã không trông được cái chả ý chánh-đáng trước hết trong gia-đình, thì cuộc tương lai của quốc-độ ta ra thế nào, trường không dợi bói mà cũng có lẽ phỏng biết được.

Cái cách giáo-dục con trẻ chốn gia-đình cái chương-trình đầu phải phiền phức, khó khăn như cách giáo-dục con trẻ chốn học đường kia ; nhưng suy đến lẽ, thì ngày chăng nó lớp thân-danh, nên sự nghiệp là phần nhiều nhờ cái ảnh-hưởng ở cách giáo-dục chốn gia-đình mà ra vậy. Lá vì con trẻ tức ngày nó biết đi biết đứng, biết ăn biết nói chốn gia-đình, thoảng muốn nó có cái nhơn-cách được vẻ vang, thì làm cha mẹ tất phải cố trong bởi cón tho đó mà giáo dục.

Cái chương trình giáo-dục con trẻ, tưởng không chi trước hết là làm cho nó hữu được phẩm con người là phải có cái chí tự-lập, phải có cái tâm-ý là không mong hưởng cái lộc mà mình không tốn công, nó lần lần tập cho nó quen cái tánh chịu cực và kiên-nhẫn ; nói tóm, là khiến con trẻ không tánh kiêu-xa, không tánh lại-lạo là một đều kiến-cố cách giáo-dục con trẻ chốn gia đình. Được như thế đầu trong-lai có sanh ra đứa chi lệ, cũng không đến nỗi như con nhà thất-giáo thất-dưỡng kia, rồi xã-hội cũng hưởng nhờ được ít nhiều cái hạnh-phước.

Đại-phàm cái cách giáo-dục con trẻ, không những chốn gia đình hay ngoài học-hiệu, đều bên nào cũng phải đề-ý lắm cho trước hết ná phải có cái-chí-tự lự lập để ứng dụng nơi đời ; hễ nó biết cái thân tâm của nó tương-lai đầy là cái thân-tâm đề ứng-dụng với đời, thì cái chí lập công danh, mưu sự-nghiệp của nó đã lại là bền chắc hơn nữa. Cách giáo-dục con trẻ là thoảng lưu-tâm được như thế, đến ngày nó lớn khôn, ta không cần bảo nhau ráng : chẳng ta phải thương nước-nhà, chẳng ta phải mến xã hội ! mà tự nhiên cái hồ nó nhớ, nước nhà trông cậy cũng ở trong ấy mà ra vậy.

Hỡi người phủ-hữu nước ta,
Con cung là giống pha nhà về sau.

Trực-Trung

SỰ NGHIỆM NGHỊ CỦA NỀN PHONG HÓA NƯỚC NGƯỜI

Trong bảo Langsa có nói ở bên thành Luân-Đôn, có năng lắm tiền đề qua nơi đó đó, mà còn đâm đơn vào tòa hỏi, xin lên án cho phép nàng đề bỏ chồng nàng, vì có phạm năm tội, song kể sự lược hai tội trong chín sau đây : tội thứ nhứt. — Sao có hút một điếu thuốc trong phòng rước khách có xin phép mà vợ ! tội thứ nhì. — Sao không chịu quyết mặt bàu ao giả khi ngồi đông bữa cơm trưa ! Tòa xem đơn còn đang phân vân chưa quyết đoán, thì người chồng kêu nài cùng tòa rằng : Bẩm quan lớn xét lẽ con cho tôi nhờ, trời nóng bực, nên tôi đề bàu áo thì nghẹt hơi ngồi đã ăn không tiện, còn thêm bực hội qua sức... phải chi mụ vợ chẳng vợ tôi việc quản nhiều bấy giờ, thì tôi nói hàng lòng cho vợ tôi phần rẽ phụng loan. — Quan tòa nghe nói hữu lý, nên phán đều gì mà mình chẳng muốn cho cực lòng mình, tưởng nên mình chớ khá làm cực cho người !

Bởi cớ cớ trên đây :

Tòa lên án bài đơn tiêu cáo. Vậy mới đáng nhà luật khoa cho chồ !

KIM dịt VÀNG ro dịch.

CÔNG NGHỆ XỨ TA

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN HỌA CHƠN DUNG

Thừa nhân tôi có đến nhà họa chơn dung của M. Nguyễn-đức-Nhuận lấp ra đề đăng 7 năm rồi, kể sự bền vững thì đông bực nhứt trong Nam-kỳ ; còn kể sự tinh xảo thì lại không đặng sánh kịp. Hình vẽ đã trăm năm không hề phai lợt mà lại mười phần giống hệt như hình sống ; ấy-nhiên.

Đã vẽ cho nhiều-nhà sang trọng và đã được các quan lớn ngợi khen : như mấy ông : Quan năm Đỗ-hữu-Châu, quan Đốc-phủ Bồn, quan Đốc-chủ Hon, quan huyện Tế-đức-Trường, quan Hội-đồng quản-hạt Thượng-công-Minh, quan Huyện Của (bổn-quán tổng-lý và trên 30 vị nữa nhà là nghiệp chủ, thương-gia đều có viết bài khen nhà nầy đã có đăng trong các báo.

Vì tiếng hay đồn khắp xa gần, cho nên thừa lúc nhàn du, tôi có ghé viếng nhà họa chơn dung nầy.

Bước vào nhà xem thấy mảng nhân, nào là tinh vẽ bằng peinture, vẽ sauce-relours, nào là tranh, tượng sơn-thủy đủ thứ kiểu ; thứ nào cũng đều tinh-xảo.

Chủ nhân là M. Nguyễn-đức-Nhuận, người tánh tình vui vẻ tiếp rước khách một cách rất lịch-sự, người chỉ cho tôi xem đủ các kiểu hình vẽ. Người có đem cho tôi xem mấy bức chơn-dung và sơn-thủy của người đã gởi đến xảo bên Marseille. Hội đấu-xảo có thưởng cho người nầy tấm médaille ; thật là xứng đáng. Nhứt là bức chơn dung của quan-ba phó-công Bồ-hữu-Vị, thiệt vẽ khéo vô cùng ; mới ngó vào cứ tưởng-chừng như hình sống ;

Tôi có hỏi về sự công nghệ của người từ mấy năm nay, thì người đáp rằng ; Nhà vẽ của tôi lập ra đã đặng 7 năm nay, kể sở thứ chỉ có hơn 500 vị, mà vị nào mới khi nước tôi, vẽ rồi, đều đăng vui lòng đợp-ý và có nhiều vị giới thiệu giùm thêm năm-mười người nữa ; có nhiều vị khó-tâm lại viết bài khen lẫng trong các báo.

Mới ngưa ra hình như lời ấy là quá đáng, nhưng thiệt quả có vậy ; trết mấy năm nay tôi hình hài đã nấy tớ bên thường gặp nhiều bức thơ gởi đến khen tặng nhà nầy.

Dân nước ta đương lúc bên khai, cần nhứt là đường học vấn và đường thiệt nghiệp ; hiện nay mà có được một nhà vẽ tinh xảo như vậy đã thêm cho chúng bạn hang trong lúc cần dùng, lại lo học khách nó chê trăng : Nước ta không có nghề hay ; ấy vậy cũng là một đều nên mừng cho công nghệ xứ ta.

Trần-văn-CHIM.

Đông-pháp Thời-sự

NAM-KỲ

Mưa mới

Bữa chúa nhựt 15/4, lối một giờ chiều, tại Saigon Trời có mưa một đám rất lớn, nước nổi cũng gần mắt cá, mà lại đỡ. Bỉ tôi cuối đàng Lagrandière hồi bốn giờ mấy chiều đương ai dành nấy. Đánh một người Tây lại đang ngồi uống café rách mi con mắt. Chẳng những vậy, thấy xe-hơi chạy dầu ra giảng tay lại nữa cho. Vậy mà xe-hơi cũng phải nhìn thấu mem. Duy có biên và tính không nhìn ; xám bắt anh ta trói lại, rồi hồ lên xe đem về bốt. Bên nay khi đó tính lại rồi. Nói sao hay gió !

Muốn diện đi lấy chồng

Cô Trần-thị-Quang ở đường Chasseloup Laubat mới vào đơn thưa Lê-thị-B..., về tội sang đoạt vòng vàng và quần áo đáng 22 đồng.

Đồng hồ của ai

Có một người kinh xi được gần lề đường trước nhà số 95 đường Legrand de la Liraye một cái đồng hồ trái quít, hiện giờ đã tại bót.

Tham lạm

Tăng Lê-văn-T..., 42 tuổi, cai-lơ 1526 mới bị bắt giải qua Biện-lý vì tội sang đoạt đồ phụ tùng xe-hơi của Mme S..., ở 33 đường Monceaux.

Cự lại với lính

Tên Phạm-văn-T..., 22 tuổi, ở bải bị giải qua Tòa vì tội cự-địch với lính gác đường trong giờ hành sự.

Chộc làm phách

Cholon. — Có một đứa nhỏ 13 tuổi đây mặt cái xe đi ngang đường Thầy-binh, rồi đụng một tên cai-chệc làm ở nhà máy Ban-yes cheong.

Tên chộc nhỏ đón thoi cho thằng nhỏ một thoi ngay mặt lớm cho thằng nhỏ sưng vô cái mặt phải đau lại sinh thương.

Coi phải ghẹc làm phách không ? Con nít mà lớn mặt chết mà nỏ muốn giết cho đã nư giận mới nghe.

Bắt thuốc lậu

Ông kỹ thương-chánh Couvellier mới bắt được một chiếc ghe chở 400 kí-lô thuốc lậu.

Sô-phơ đánh lộn

Ngày hôm kia lối 9 giờ lối có hai cái xe-hơi đi mướn đặn gần nhau lại rẹp hát Tây. Kế một lát có một người lại muốn kêu xe-hơi mà mướn thì lên sô-phơ Phạm-văn-T... (xe-hơi Taxiauto 2288) mới quay xe nhằng ngồi máy không đi, nên người đi kêu xe mới mượn lên sô-phơ bên xe-hơi C. (677) lại giếp tên sô-phơ ấy nên mắy, thì tên kia nói với tên Phạm-văn-T..., rằng nó quên đồ contact.

Tên Phạm-văn-T..., có ý thựa hay sao chẳng hiểu lại chuồi tên sô phơ kia là Nguyễn-B... Tên Ng-văn-H..., sinh thành lại vô xe mình mà nắm mất lại.

Người đi kêu xe chớ lấy đồ quá nên phải đi kêu xe khác. Thấy vậy tên sô-phơ Phạm-văn-T..., lại cang nói gần nên đòm lại không ai, nên mới rút cái bàn trong lưng mà đã tên Ng-văn-H... bai cái.

Tên Ng-văn-H..., đang ngồi nhắm mắt bỗng bị bán đánh bỗ lên đầu nên la mắt-tá.

Tên lính lại bắt thì hỏi sao thấy cái đang bắn bể hai.

Chỡ tên Ng-văn-H... đến nhà thương thí.

Xe hơi cáng

Mocay. — Hồm 5 Avril 1923 có trét quan Chả-quận Mocay cho hay rằng ngày ấy có phi công Poulet sẽ đem phi-thuyền lại Mocay. Nhơn dịp thiên-hạ hay thích mấy hay sắp xa chưa thành chừng 4 kí-lô-mét nơi đường đi cho Thom, nên từ 5 giờ sáng thì thấy nào là xe-hơi, xe-ngựa, xe máy đạp chạm nhau mà đi coi, lớp thì đi bộ chạm chơn đã không lọt. Lúc 12 giờ trưa thì hiểu cuộc thiên-hạ giành nhau mà về, có một cái xe-hơi đưa hành khách không nhớ số, chạy về Mocay cáng nhau đến nhà chừng 12, 13 tuổi rất nặng, tuy là xe-hơi có bớp hàm mà vì người ta đông quá nên thằng nhỏ trành không kịp. Xe cáng rồi bỗ chạy thẳng, kế có cái xe-hơi khác cũng đi rước hành khách đến chở thằng nhỏ ấy vào nhà thương. Nghe đâu thằng ấy thể không sống đặng. Có tiếng đồn rằng : Cáng trong lúc ấy có một cái xe-ngựa khác cáng nhằm hai đứa con nít mà vô hại.

Mỗi lần có hội chi thì thường ngày có xa cáng người ; rồi vì có nhiều đàn nhỏ, thấy xe không trành, có ý tế rằng mình là người ở chợ bắc đã thấy hay cáng xe-ngựa, nên chẳng sợ chi mà phải trành. Xin mấy anh khá lấy gương nầy mà đề phòng sự rủi ro.

Rủi ro về ngựa

Tânan. — Tại làng Da-phú có tên Ng-văn-Châu, 19 tuổi, đi chợ ngoài đồng hồi sáu giờ chiều, thình lình bị con ngựa đương đi nơi ruộng, bộ hăng sức hay sao, chạy ruợt cán ảnh ta, bị thương tích rất nặng. Chở đến nhà thương hồn qui dựa phù. Ai đi ! có ngựa phải cột cẩn nơi, chớ để vậy sự rủi ro hại sự mạng người vô cớ.

Nghe nói chủ ngựa ấy cho tên bị ngựa cán sáu chục đồng chiến sĩ.

Gà mái bỏi mặt

Hôm kia tại góc đường cầu quay có hai thì bộ giành cụt yêu với nhau, nên bên đầu cón cãi lộn với nhau rồi việc ấy đã xảy ra rồi tình ân nghĩa mới hại cho chớ ? May đã không thì tâm cắt hai người. — Mãi cỏ.

Xe-máy cỡi người

Có tên Ng-vă-Chết ở làng An-tập lên bán việc quan, chưa đến giờ hầu, nên ngồi đưa chơn qua vắt lên bên việc, có đó Quản Châu thành thấy ngồi đó gian bán bắt bết đem về bốt. Có ông không biết lẽ nào nên có cho quan thấy hay coi phải đó hư hay không, quan thấy làm chăng rằng : Đồ vô dụng nên hoả.

Tin tưởng dị đoan

Lúc nầy trời nắng nóng độc địa nên nhà thương Thủ-dầu-một quan thầy có cho chích thuốc thí vệ bịnh thiên thời, người chịu thành có sau không lo tới việc ấy ?

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HỎI NGƯỜI ANNAM

Cần nên dùng thuốc của Ngoại-quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuốc-địa Langsa. Hễ bất kỳ thuốc rời và thuốc trái đất ở xứ Algérie mà hay, thì tuyệt đối thế nào Algérie quả thiệt là đồ thế nào Đại-pháp vì chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng. Hãy cầm hết thuốc hiệu Trái Đất.

Có thơ tự tế mời người đâu đậu ít nhiều mà tổng ân định khi.

Thậm chí làm cho buồn cười thì bại cho phong hóa biết chừng nào, có một anh thầy phép tự xưng mình là Chân-Kvong tánh-nông sẩy vất siêu đi cùng thường, vô mất vân-vận ở trên trời trụi, là hết cơm sớm, cơ ra bắt gồm ghê biết là đường nào. Dầu cho đông gì cũng phải có một cái ẩo cho thân, làm chủ quả tế, ở đi đoạn! Hỡi ôi đi đoạn.

Tự tử

Tên chi không biết vào nơi đình chánh Hướng-ho phủ dùng dây nguồc trói mà tự tử. Hiện chúng làng hay phi báo cho quan. Quan phủ cho làng về chôn cất.

Ăn cướp

Lũ côn đồ bảo nhà lấy của và bắn thì Thiên có thương tích, đem về nhà thương Tânan điều trị. Quan Chả-quận Mỏo-hôn cũng tra xét và đáo soát lũ côn đồ ấy.

Chết đọc đường

Chư khán quan còn nhớ tên Ng-văn-Cảo đau nằm nhà thương Tânan, bốp hoạg ông già giựt của nay mới hay rằng tên Ng-văn-Cảo lên tại làng Bình-phước-thanh, chết tại nơi lộ đàm. Quan Chả-quận Thủ-thêm chạy tờ cho quan hay cho nên tôi có tư giấy cho quan thầy thuốc đến đó khám nghiệm từ thi, vì bịnh giiền mà chết nên cho chôn.

Dân tây

Mấy không biết tuổi là đâu tây hay mọi? Cô M. K..., đi lại sân trái lăng mà chơi, buồng ích không phải với M. N..., cái cọ chỉ đó đang nằm lấy ba ton thứ trên đầu thầy mọ, M. N..., cả tánh nhịn nhục nhớ mấy anh em đang chơi đó làm chứng cho thầy qua tòa thưa; chưa biết sao chứng tòa xử rồi sẽ cho chư khán quan rõ.

Kết án

Thái-hiệp-Xương, được thả bổng.

Công-văn

số 1061 BIS — Quan quyền Tổng-thống Đông-pháp, Thường-thọ tử đẳng Bửu tinh.

Tên nhứt (Phòng nhì) số 37

Tuân y chỉ dụ ngày 30 octobre 1911, đình quyền hành quan Tổng-thống và sắp, đặt sự chánh trị và tài chánh trong Đông-pháp;

Tuân y chỉ dụ ngày 10 mai 1896;

Chiếu theo tờ châu tri bên Bộ ngày 30 juin 1921;

Chiếu theo tờ điều tinh bên Bộ số 300 bis ngày 3 avril 1922;

Tuân y chỉ dụ ngày 12 avril 1922;

Chiếu theo lời nghị ngày 1er décembre 1913 định lệ lịch và lãm phần trong Nam-kỳ, có lời nghị ngày 25 octobre 1920 sửa lại;

Chiếu theo tờ phỏng định của số kiểm-lâm Nam-kỳ;

Theo lời trước xin của quan Nguyên-soái Nam-kỳ;

NGHỊ ĐỊNH:

Điều thứ nhất.— Định phế chuẩn và bản hành các thể lệ trong tờ phỏng định sắp sự đốn cây nhà trong số rừng cao thuộc và rừng cấm của Nhà-nước số 300 (rừng cai tau, bai Bacllen).

Điều thứ 2. — Quan Nguyên-soái Nam-kỳ lãnh thi hành lời nghị này.

Saigon, le 3 février 1922.
Thay mặt cho quan Tổng-thống vẻ có lời sai phái riêng (Tờ châu-tri ngày 12 février 1915 số725 A. B).
Quan Nguyên-soái Namkỳ.
Ký tên: COGNACQ.

Vâng lịnh Tổng-thống
Quan Nguyên-soái Nam-kỳ.
Ký tên: COGNACQ.

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 30 mars 1922.

Ông Phạm-ngọc-Trước Chánh kinh-lý hạng ba đang tăng chánh tại Cantho xay giao tăng chánh quan Thanh-tra chỉ tánh Soctrang đặng bổ qua sở giữ giấy tờ bao đã theo thể lệ định khoản V. lời nghị ngày 15 mai 1916 điều 26 tới 28.

⁂

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 3 avril 1922.

Thầy Trần-văn-Cơm có bằng cấp C. E. P. F. I. được cấp bằng làm trợ giáo bậu bổ và giao tăng sự quan Tham-biện chủ tỉnh Giadinh.

Tiền lương cấp thầy trợ giáo nầy khử trừ tiền hưu-trí và phụ bổng sẽ ấy công-nhơn lãng nào thầy đổi lại mà trả.

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 3 avril 1922

Thầy Nguyễn-văn-Trân có bằng cấp C. E. T. I. được cấp bằng làm trợ giáo hậu bổ và giao tăng sự quan Tham-biện chủ quận Sađec.

Tiền lương cấp thầy trợ giáo nầy khử trừ tiền hưu-trí và phụ bổng cấp thầy sẽ ấy công-nhơn lãng nào thầy đổi lại mà trả.

⁂

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 3 avril 1922.

Nay lời nghị nói về việc cấp bằng Nguyễn-khu-Nghĩa n° mle 453 làm tính hậu bổ sở nhà chánh Saigon.

PHỎNG VẤN QUAN TRẠNG-SƯ R. CRÉMIEUX

18 Bd Bonnard — SAIGON

Lời rao

Chư qui-khách vô thành-phố Cholon, chắc sẽ hân hạnh, mà nhứt là người Trung-hoá, lại còn đành lòng hơn, vì ông RÉMIO (Crémieux) đã mở một phòng việc thứ hai nữa, tại *đường Cây-mai số nhà 14, Cholon.*

Ngài mỗi ngày từ 2 giờ chí 4 giờ có ở tại đó luôn luôn hay là ai có muốn cần nói chuyện với ngài giờ nào khác nữa thì nói trước với ngài cũng được. Ngài vui lòng mà tiếp ý mỗi người có việc luôn luôn.

Ngày 16 Avril 1922.

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Sớm mai
Nhà-nước	2 fr. 65
Ngân-hàng Đông-dương	5 65
Ngân-hàng Hongkong Shanghai	5 10
Ngân-hàng Chartered	5 20
Sở du Génesco de la Banque Ind. de Chine	5 10

Quốc trái của Đại-pháp

Tại Paris ngày 14 Avril 1922.

Và lợi 3 %	57 40	Và lợi 5 %	1920 ez 72
Và lợi 5 %	1916, 74 30	Và lợi 4 %	1920 87 50
Và 3% c.	1912, 65 40		

BẠC CỐC

Giá lên chỉ đến nhà-máy Chợlớn bao trả lại giá mỗi trăm 34-40

Vinhlong	4 p. 85	=	4 p. 95
Gocong	5 05	=	5 15
Bến-tre	5 05	=	5 10
Bacllieu	5 10	=	5 25
Giá thường bạc trung	5 05	=	5 20

THIỆT LÀ RẤT HUỀ-DẠN

T. MORISE

NHÀ CHỤP HÌNH MINH NHỰT

M. Pham Sanabria
(chỗ cho-cũ)
SAIGON

SỐ CHỤP HÌNH SỐ THỨ

Chụp hình tại chỗ và đến tại nhà tùy ý người muốn.

LỜI RAO.

Hiệu **ĐẠI TÍN**, *ở đường Canton số 117 tại Cholon, mấy nói số 757*, muốn mua đất, nhà cửa là phố; vậy ai có, muốn bán, xin đến tại hiệu kỳ mà thương nghị.

ĐẠI-TÍN

Rue Canton n° 117 — Cholon.

NGUYỄN-VĂN-TRỌNG

N° 38 rue Amiral Courbet-Saigon

Tiệm bán vàn gồ lớn và nhỏ. Bàn gỗ toàn camisi và gỗ đã thứ. Và tiệm tôi cũng có cho mướn xe-hơi hiệu Dodge còn mới. Xin qui khách có đi đám cưới hay là đi chơi xa thì phương tiện giá định đã rẻ, xe chạy mau chẳng khi nào hay chết máy đọc đường.

J. CHÍN-TRỌNG.

XIN GHÉ MẮT

Kính cùng chư vị qui khách đặng rõ, tiệm tôi hiệu là TRẦN-MINH-LÝ tại cho Canton, đường mé sông gần tiệm Quản-hiệp-Xương. Bán đủ các thứ hàng tơ: đen, trắng và màu, đỏ đen nhuộm tại Cao-lãnh đen và nước cho đến cũ.

Đã có nhiều vị có đang đã đen cho tôi rồi đều được y như lời tôi đã nói, nên tôi mới dám đăng vào đây.

Tôi có bán các thứ hàng Bắc đặt may đủ kiểu theo kiểu tôi, hàng mau thợ Langsa nhuộm giặt savon không phai, lính đen nhuộm chỉ (quần và áo). Nếu qui khách muốn lấy kiểu (échantillon) về giặt thử cũng hồi giá, thì Mme TRẦN-MINH-LÝ sẵn lòng trả lời lập tức.

Có hàng ly là: Ngọc-châu 1m05 bề khổ đã màu, satin bề trái gỏ-hàng Nam-định trơn và gỏ-lãnh tây trắng như tuyết, may đồ mặt rất đẹp — toile de soie tring — 16 đen và màu — satin duchesse đen, vẽi may mùng 20 mètre một cây trắng phau và đặc dày tốt nhỏ (tulle) của tây vậy.

Kính mời qui khách vui lòng đến gần tiệm tôi xem hàng chơi, chúng tôi sẵn lòng tiếp rước, và tin nhe giá hợp các tiệm, vì chúng tôi là Annam ăn nói chắt chắn không hề sai chạy tôi mua bán đồ nhượng đã lâu rồi. BÁN BỈ VÀ BÁN LẺ.

Kính thinh.

Mme TRẦN-MINH-LÝ.

Xe hơi kiểu mới

KIỂU MỚI RỐT HẾT HẠNG NHỨT ĐÂY

Xe-hơi hiệu : DE "DION-BOUTON„

6 chỗ ngồi — 12 mã-lực

Có năm sự qui:

Elégance (*Mạnh-bạo*) Là bởi sự đều-đặng, không sai sót, không chế đặng, rất đúng bực.
Confort (*Đề-đạm*) Là bởi sự chịu dựng vững-vàng của nó.
Vitesse (*Lẹ-làn*) Là bởi sự sắp đặt từ tế cái xú-hắp của nó và nấp xi-len.
Economie (*Gọn-ghẻ*) Là bởi sự sắp đặt xú-hắp từ tế.
Sécurité (*Vững đặt*) Là tại cái thắng nó tốt, đều 4 bánh với cái thắng sang số của nó.

Xe-hơi De « DION-BOUTON » bằng 10 mã-lực
Được việc trong trường đấu lớn — Thường thường có lại những kiểu rất lạ
Xe-hơi « AMILCAR » bằng 6 mã-lực
Xe nhỏ khéo mạnh-bạo và gọn-ghẻ

Hãng *BERTHET, CHARRIÈRE & Cie* Saigon làm đại-lý.

CÁO BẠCH

Kính trình qui-bà qui-ông, cùng chư tôn bằng-hữu trong Lục-châu tường lãm: Có nhà hàng Bồ-văn-Bình khách lữ, ở tại đường Amiral-Courbet, từ số 29 đến số 35. Nay đã sang lại cho tôi trọn quyền làm chủ, hôm ngày 8 Mars 1923 nầy.

Từ đây đổi hiệu lại là: « NAM-CHÂU KHÁCH-SẠN», tôi hết lòng lo lắm sửa sang phòng-ốc sạch sẽ tại tinh hảo, và sắp đặt bồi-bếp lại có thứ tự, cho vừa ý chư-tôn.

Vậy từ nầy chư qui-bà qui-ông có đi du-vãng Saigon, xin cố lòng đoái tưởng bạn đồng-hàng, ghé lại nhà hàng tôi an ngất, tôi sẽ hết dạ ân-cần, và cầm ơn rất trọng.

Directeur : LÊ-KHIÊM-NHƯƠNG
Gérant : LÊ-SUM

Bán gạch

Qui vị có cần dùng mua gạch cất nhà thì xin viết thơ cho M. TRƯƠNG-SĨ-THẮNG, *Entrepreneur à Nhatrang.*

Một trăm đồng (100 đồng) một muốn cho tới gare Saigon.

Như qui vị muốn coi kiểu gạch thì M. Thắng sẽ gởi cho.

HÃNG CAO-SU 7 ÁI CẦU-KHO

LỜI RAO

Cho mấy chu cô xe kéo cho mướn

Nên dùng thứ Cao-su pneus C.C.M. cho xe mình.

Vỏ (enveloppes) hàng nhứt, một cặp 9 đồng; Ruột (chambres à air) 2560 một cặp.

Tại Hãng nhu Cao-su, ở đường Donaumont Saigon.

CÁO BẠCH

Kính cùng Lục-châu quới khách rõ; nay tôi mới lập một tiệm bán đồ đồ phụ tùng xe máy và xe hơi có lập thêm tại đường Meyer số 30 bis, bán đồ thứ rượu Tây và đồ Conserves Alimentaires nhu giá re, cách gởi kỹ càng, xin quới khách có lòng giúp đồng mình lấy thảo hết hàng muốn mua nơi chỗ hoặc là ít nhiều xin viết thơ lại tiệm tôi *179, Rue Paul Blanchy* sẽ sắm tăng tiếp đáp.

Mme HUA-THỊ-TÔNG
Cycles & Accessoires
179, Rue Paul Blanchy,
SAIGON

LỜI RAO

CHO NGƯỜI CÓ XE-HƠI

Biết rằng xuống sửa máy xe-hơi, tàu-hơi và các thứ máy khác, cửu *Công Ty* « NG-VÂ NGƯ », trước khi ở tại *đường* Boulevard Bonnard số 74, nay đã dọn về *đường Lefèbre số 238 240 242 Saigon.*

Công-ty ấy cũng là M. NGUYỄN-VĂN-NGƯ đã HUỲNH NGƯ là người có hàng-cấp tốt-nghiệp về điều-khí và máy móc, coi quản lý.

Vì đã mở rộng lớn cho nên tại xuống Công-ty nầy có hàng « SOUDURE AUTOGÈNE ».

Công việc làm mau, vì làm thêm ban đêm, kỹ càng, và bao chắc công chuyện làm. Giá lại rẻ hơn các nơi khác.

NGUYỄN-VĂN-NGƯ & Cie

Hãng buôn E. HEUMANN

60, đường Mac-Mahon. — SAIGON

Tên đăng danh dây thép: HEUCO — Saigon
Dây thép nói số 268

NHẬP CẢNG — XUẤT CẢNG

LÃNH VIỆC — BẢN SOÁT

Có trữ bán :

Rượu CINZANO Turin	Vermouth; Asti-Spumante.
Hãng PIDWELL Paris	Sữa Condense sucré «Favorites»; Sữa không đường «Gloria»
MULFORD & Cie Philadelphie	Pastilles à la Menthe: Mau hướng; Mau-tiêm
NICOLAS ROUGIER FILS Marseille	Đồ nhượng tơ, vẽi
LE NÉOPTOL FRANÇAIS Paris	Thứ tẩy độc cốt nhứt. Giết độc trùng. Tránh khỏi sự tiêm-nhiễm và các thứ bịnh Bắn các nơi bởi và dơ
GUILLOT & Cie BORDEAUX	thứ rượu mạnh
BOUCHAND PÈRE & Cie FILS BEAUNE (Coté d'Or) BORDEAUX	Rượu tốt Bourgogne và Bordeaux; Rượu thường đáng
ELESCA Paris	Đồ ăn bổ; Sữa thường Cacao là một thứ ăn điểm tâm qui lắm, mỗi lần ăn có phần với nước sôi.
Hãng LAUTIER Fils Grasse (France)	Dầu Olive thứ thiệt surfine vierge có cốt Olive de la Provence nên bảo chắc rằng tốt.

A. DEJEAN. — CETTE. Rượu mạnh

Société Coopérative des Muscats naturels de Frontignan

Vin MOUSSEUX duc des Bardes

Là thứ rượu Sâm-banh ngon

Mua các món sản-vật ở trong xứ

廣東二天堂大約房

NHỊ - THIÊN - ĐƯỜNG

PHARMACIE-ASIATIQUE

38, rue de Canton — à CHOLON

Extrait du Certificat délivré par l'Institut Pasteur de Saigon le 15 Octobre 1921.

Ces préparations méritent être considérées, toutes, comme des préparations ou substances de la Pharmacopée chinoise. Elles paraissent ne présenter aucun danger, à condition de se conformer, pour leur emploi, interne ou externe, aux indications des notices ou des étiquettes. Enfin, elles sont en très bon état de conservation.

Sao lục từ vì bằng Institut Pasteur, Saigon ngày 15 Octobre 1921 chứng rằng:

Các thứ thuốc của tiệm tôi nói trên đây đều làm bằng mấy vị thuốc bên Trung-hoa. Thuốc của tiệm tôi không có món chi lạ hại hết, miễn là trong khi dùng hoặc uống hoặc thoa, thì phải cứ coi theo các lời đề hay là coi theo nhãn Nếu tác một đều là thuốc, của tiệm tôi đã lâu chẳng hư.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG PHỈ-PHẬT-PHÁT-LÂNG-HƯỜNG

Tiệm chánh tại Quảng-đông tỉnh thành đường Đại tân, số 147 và 149.

Tiệm nghánh tại Cholon đường Canton, số 38, dây thép nói số 658.

Và thuốc hoàn gây là một thứ thuốc trị bịnh nóng lạnh rất công hiệu le làn vì bởi bịnh nóng lạnh là một bịnh nhược trạch, khi nóng khi lạnh không chừng, lạnh trong xương sống lạnh ra, bắt đau gân cốt nhức mỏi: nhiều khi thường là bịnh thường không sớm là tháng thuốc, đã cho đến đã thì sau thành bịnh rét phân cứ hoặc 1 ngày hoặc 2 ngày cớ 1 lần.

Nếu muốn tiêm đặng thuốc tiêu biện cho mau đã bịnh thì hãy mua cho được thuốc nóng lạnh của bổn đường là NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG có hình ông PHẬT-TIÊN, về uống trước cách 2 giờ đồng hồ trước khi đem tới cơ rét, người lớn uống lần đầu thì 6 hoàn, kế sau giờ uống thêm 6 hoàn nữa của con nít thì lấy đặc uống 3 hoàn rồi sau giờ sau uống thêm 3 hoàn nữa, nếu qua ngày sau mà còn hơi muốn lâm cơ thì cứ việc uống mỗi lần trước.

Phải cẩn ăn đồ độc đặ hoặc trái sống và các thứ cải sống.

Mỗi ve 12 hoàn giá là . . . . . 0 $ 10

Còn mỗi thứ đề trị các chứng bịnh, mỗi gói 24 hoàn giá 0 $ 14.

THAY MẶT TẠI ĐÔNG-PHÁP

Nước suối PERRIER

Thứ nước tốt nhứt để ăn bàn

THỨ NƯỚC SUỐI ĐỂ ĂN BÀN
hiệu LANGSA
Hãng Société Anonyme
POINSARD & VEYRET

PHẢI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

NGUYỄN-VAN-THIẾT
Quản-lý

PHÁP-VIỆT KHÁCH-LẦU
Hôtel de France
N° 157, rue Catinat, N° 157. — SAIGON

PHÒNG
Mát mẻ, Thanh tịnh
PHÒNG TẮM Sạch-sẽ, có DOUCHE
GIÁ RẺ

Tự do diễn-đàn

(Tribune libre)

Ngô công Liệt-qui

Đã lắm phen, Bổn-báo có tuyên ngôn rằng sẽ mở Tự-do-diễn-đàn nầy, Bổn-báo riêng để cho liệt qui bình luận cho thỏa mãng ý muốn. Nhưng bởi, cũng đã lắm phen, Bổn-báo gặp nhiều có chỉ hằng thội rằng tên kỳ dưới bài góp-ý-kiến và đăng vào báo đó không phải là tên thiệt của người viết bài ấy; hoặc tên gì, hoặc mượn tên của người hàng xóm mà để đại vào. Ấy là một đều đáng cho là khiếp nhược, mà người chưa chịu đa-nhân chăng nữa. Nên việc quả, mình dầm dương cầm viết chớp ra đề gương giác lịch, có sao lại sợ mà nặc danh? Hà chưa phải là khiếp nhược chăng?

Vì cái tật khiếp nhược ấy, gặp rồi, buộc Bổn-báo tờ đáp, những bài ở đâu gởi đến, tên kỳ không rõ, hoặc Bổn-báo không nhận kết, thì Bổn-báo không ấn hành. Lại còn những bài ấn hành trong mục nầy, thì Bổn-báo đề trọn sự phần người kỳ tên gánh chịu lấy những đều cang hệ gì xảy đến; Bổn-báo không cang-dự.

L. T. T. V

☆☆

CÁCH TỰ TỬ CỦA CON NHÀ VIỆT-NAM

KẺ THƯỜNG SANH CỦA NGƯỜI NGOẠI-QUỐC

Ngồi mà nghĩ nghì việc đời, dục lòng trường đến cái sự tự tử của nước nhà, cái phương thế của nước người chăm chếp được bổ sức cho đặng trường sanh trắng kiện, mà phát buồn. Buồn là buồn vì nước Việt-nam ta lâu nay sở dĩ một ngày một suy dồi, số dân sanh thì ít mà nghe phần tử lại nhiều, ít ngày nghe chỗ nầy xiêu ngọc trăm châu, chỗ kia liều mình tự tử, nào là dầm chêm giết lẫn với nhau. Ôi thôi! nói đến đây thật là ghê gớm, nhơm ta, nhơ đời nhớp kiếp biết bao, chỉ nghe nước mình chết vì cách đó luôn. Người sanh ra trong cõi trần thì giống nhau cả: cũng mất, cũng tai, cũng vế, cũng trí, cũng thức, chỉ khác nhau là nước da cho phân biệt và cái trí khôn vội cái óc dại đó mà thôi. Mà vì đâu gọi rằng dại? Cớ nào chỉ là khôn? Nào có ai mà khôn trong lòng mẹ, khi mới tượng bao giờ, thì cũng nên bầy nên chín mới có chút trí khôn rồi ấu lần học hỏi, gồm trí gồm tài cho no cho đủ mới hoàn toàn tư cách ra vẻ một người khôn, chớ còn mà khôn nửa lừng, trí lườn-vơn mà chán thật là hai cho xã-hội biết mấy, trong xứ mà có người khôn thì có phước cho dân tộc là bao nả? có người trí thức dặn mà bồi đắp chi khoa học vẫn cho phải đạo, có thể cướp được cái công Tạo-hóa, cứu lại cái óc đao thái mà tạo cơ cơ hành phúc trường-sanh bất tử cho đoàn thể, công chăm lượng thế nầy bất bề thế nọ mà làm cho dân giàu nước thanh người đông, mà hưởng cái địa vị cao sang rõ nhau, mà xem cuộc đời thay đổi.

Gẫm lại nước nhà, phần nhiều thì cứ giữ tánh tự đắc tự do, cái trí ám u ngu dại, mà thành ra nước mình thua kém lần lần suy vi, tánh không ưa học hỏi, làm chi tùy thích, đâu phải đâu chẳng cũng phú cho miệng đời dị nghị. vậy bảo dân khôn nước thanh sao đặng, gặp việc rồi làm thế nào cho xong. Vậy mà phải ăn no rồi lo làm việc mà chi đó thế nhi sao? Không! không đâu, chỉ có sẵn của ăn rồi lo làm hơn thua làm thế nào cho người nước mình thua mình, đánh đập, thuốc giết đâm chém với nhau, ai hơn thì giỏi, ai thua thì dở, tức giận kiếm không ra kế mà rửa hận, mà trừ khử thế nào cho giống hồng lạc thua giống bồng Việt-nam mới là vừa lòng, bằng không phương thế chi hơn, cũng trí rồi, mình tự giết lấy mình, chẳng kể đến sự sống là gì, công cha mẹ sanh đẻ cực nhọc là dường bao? Cứ giết cái lánh gạch hơn ép thua là hay, cùng nói dại mà người không kể đến, cùng vì tánh mà giết lẫn nhau, hoặc mình tự giết lấy mình, ấy là cái kế khiếp-nhược, giả mang hư danh nhớp kiếp sao cho khỏi mang cái tiếng hèng ngu, đừng dại cuối về cái nghĩa đáng khinh bỉ ấy. Người mà giết giống nòi tài tội với trời đất, chẳng khác nào mình tự giết lấy mình, kẻ mà tự tử thì lỗi với non sông biết mấy, vì sở còn phải lính đình một thuở trong trần ai mà đánh cái quả lành thân nơi chốn điểm danh. Đã biết rằng người ta có sống tất phải có chết, dầu cho loài cầm thú thì cũng thế, chẳng khác nào cái máy thiên cơ vận động, có ngày tắt phải có đêm, nhưng mà cái tự chết cho trôn trung trôn hiếu thì đáng khen, ấy là danh bất hư truyền, còn cái sự chết kì khiếp nhược đáng khinh bỉ lắm.

BẠCH-THỦY. (Donai).

NGUYỄN-PHÁT-ĐẠT
COMMERÇANT
Rue des Caisses n° 15 Hanoi

Bán sỉ, bán lẻ đồ các thứ tơ lụa hàng bắc (*Soierie Tonkinoise*) của các hàng cơ xảo Bắc-kỳ chế tạo; ông, bà nào muốn mua sắm nhiều thì gởi thơ thương nghị với tôi sẽ tính giá khác cho được phần lường lợi.

Ai muốn prix courant thì sẽ cho.

Adresse télégraphique,
NGUYỄN-PHÁT-ĐẠT, Hanoi

DỊP MAY KHÔNG THƯỜNG

Hãng PHOTO NADAL, ở số 120 đường Catinat kính tỏ cùng quí khách hay rằng kể từ đây bổn hiệu có bán hơn năm chục cái máy hiệu Demaria Lapierre trường hoành tội 9x12 y theo giá trong mục lục:

Objectif périscopique	20$00
Objectif rectilignaire	25 00
Objectif rectilignaire extrarapide.	30 00
Objectif rectilignaire extrarapide Rector.	35 00
Objectif anastigmat Demaria Lapierre Kelor . . .	50 00
» » Manar . .	50 00
» Hermaris	55 00
» Berthio . .	60 00

Qui khách muốn mua tại hãng cũng có: Máy 13x18 và 18x24 là máy nhà thiện nghệ hay là tay hảo nghề đều dùng được. Máy chụp ra lớn hiệu Noxa, Francia v.v; Giấy, nước thuốc và đồ phụ tùng chụp hình;

Máy chụp huê-mĩ. khuông, đồ sơn.

Tại hàng:

PHOTO NADAL,
120 đường Catinat Saigon.

HÃY TRÁNH KHỎI BỊNH
THỔ HUYẾT *của chư-tôn*
BẰNG THỨ THUỐC
PULMOSALVOSE CHANTE

Giá mỗi ve . . . . . 1$50

Có bán trong các nhà bào chế sư và tại phòng trừ

PHARMACIE PRINCIPALE
L. SOLIRÈNE
BÁC-SĨ CỔ-KHOA
Nhứt hạng bào chế y sanh, cựu giáo sư nơi trường chánh được phòng ở Montpellier bên Chánh-quốc
SAIGON

DUC-THINH
CHAUVIN Propriétaire
81, rue Catinat — SAIGON

Tiệm tôi bán đủ các thứ hàng Bắc thật tốt. Bán sỉ và bán lẻ như: đồ cẩn, đồ đồng, đồ kiếu, đồ sơn, đồ cuốm, đồ tiêu đồng vàng, bông mạc, nhiều hạt ga, bàng, xuyến, the-la-cà, sa hột, lượt long, đủ các màu lãnh bưởi, lụa cô-đô, lụa quảng-nam, vải may màng, các thứ số bông và trơn đủ màu, các thứ nón tây, giày ống, giày tây, giày cườm, giày bắc các thứ tra cườp bông, các thứ rương da và valise v... v...

Có bán nang tàu, xuyến đen, lãnh tàu, lãnh bảo-thảo, hàng chín-châu, châu-xa, trừu, lụa-soạn trắng v... v... nhưng đủ màu.

Đồ bạc, đồ chạm, đồ cẩn, đồ Salon (phòng khách) có bốn cái ghế đựa, hai cái ghế đài và một cái bàn, ghế chạm văn vẻ.

Đồ đồng, ly hương, chân, đèn mâm hết văn vẻ. Giá thiệt rẻ và đồ lại tốt.

Gởi cách lãnh hóa giao ngân tiền gởi người mua không phải trả.

Adresse télégraphique: CHAUVIN Saigon.

XE MÁY ĐẠP CỦA HÀNG *L. CAFFORT*
HIỆU « ALCYON »
ĐUA ĂN HẠNG NHỨT

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy đạp tại Saigon, bên phía mấy người Langsa đua lãnh phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì *M. Le STUNFF* ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lãnh phần thưởng khai trường thì *M. Trần-văn-THỊNH* hạng nhứt, *M. Trần-văn-CHÁNH* hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON

L. CAFFORT.
N° 32, 34, 36, Rue Catinat. — SAIGON

TIỆM BẠN VÀNG TÂY
HIỆU
CON RỒNG VÀNG

Ông GIUNTOLI *Chủ-nhơn ở tại đường Catinat môn bài số 135 và 143, gần bên Pháp-Việt Khách-lầu*
(Grand Hôtel de France)

Kính mời chư quí bà và chư quí ông đời gót ngọc đến tiệm ông mà mua đồ Nữ-trang. Nội Saigon có một mình tiệm nầy bán đủ các món đồ Nữ-trang làm theo kiểu Annam cho bạn đồng-hang ta dùng. Chẳng thiếu chi là hoa-tai, cà-rá, dây-chuyền, đồng-hồ, mái-day hàng vàng, hàng bạc, trơn hay là có nhận đủ thứ hột xoàn.

Cũng có bán đủ thứ kiến soi con mắt bằng ni-kên, bằng vàng và bọc vàng, kiến thiệt bằng thủy tinh, trong cả hoàn-cầu đều xa dùng và các trong-y đều đều dùng.

Còn hột xoàn thì chẳng thiếu thứ chi: tròn cỡ, nhỏ cỡ, nước trắng thiệt tốt, hoặc chưa nhận, hoặc tên sẵn trong cà-rá, bông tai đủ kiểu.

Ông GIUNTOLI, chủ tiệm vàng hiệu CON RỒNG VÀNG, hồi trước có làm thợ bạc và thợ lâm đồng-hồ, nên biết coi cái quản các người làm công.

Chư quí bà và chư quí ông có mướn làm hay là muốn sửa đồ Nữ-trang thì xin đem tới tiệm nầy, thiệt sẽ được vừa lòng chẳng sai.

Trong Lục-châu chư quí-bà và chư quí-ông có cần dùng đồ Nữ-trang thì xin hãy đến tại tiệm « CON RỒNG VÀNG » nầy vì tại tiệm nầy bán đồ thiệt tốt và giá cả hơn các tiệm khác.

NAY KÍNH.

ATOPHAN-CRUET
THUỐC ATOPHAN-CRUET
là một vị tinh hảo không có pha chế thiên mãn
Mỗi hoàn 0,50 cg (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)
TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LAT-LÉO VÀ GẦN-CỐT
THUỐC PHÁP Trữ tại: 8 Rue de Pavie-le-Roi, PARIS Ở PHÁP QUỐC LÂM
Và bán tại: *Saigon*, L. SARREAU, *Pharmacie Normale*, và các hiệu bào chế khác.

PHARMACIE PRINCIPALE
CỦA ÔNG
L. SOLIRÈNE
nhứt hạng bào-chế sư
KỂ NGHỀ CHO ÔNG G. RENOUX
ở ngang nhà hát tây. — SAIGON

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đã lâu năm rồi và bán lớn hơn các tiệm thác trong cõi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, vì là cựu-nhơn bào-vệt xuất thân, đang xem sóc việc bào-chế thuốc một cách rất kỹ lưỡng, trùng theo toa của quan thầy thuốc ra cho người ta; lại nhờ có người Tây và người Annam thầy thầy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người bạn hàng mà bán thuốc, hoặc trừu theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, cho chẳng hề khi nào làm sai, hay là lúc trung tiệm không có thứ thuốc người ta hết rồi không đem thứ thuốc khác mà đổi thế vậy.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên nhủ bạn hàng:

Nên dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là mặt người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiếu hiểu đúng sự;

Vì thuốc tinh tiu, mỗi lần thuốc bán tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, chớ giả;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, quan sát kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho ý theo toa của quan thầy.

MUỐN CHO BẠN ĐÊM MÀ:
SÁNG SỬA NHƯ BẠN NGÀY
thì hãy mua một cây đèn
HIỆU: INTENS
là đèn kiểu mới tạo chế, đốt bằng
DẦU LỬA, ánh 500 ngọn bạch-lạp.
Có bán tại tiệm:
TRẦN-QUANG-NGHIỆM
đường Espagne, số 226 (góc chợ mới)
SAIGON

SỮA BÒ TƯƠI
CÓ KHỬ ĐỘC
NESTLÉ
Có hai thứ hộp

CHỦ ĐIỀN!
NÔNG GIA!
CÁC NHÀ CÓ XE HƠI!

Các món gì của chư-tôn muốn làm bằng sắt, làm ra hay là sửa lại những máy móc và đồ khí-cụ về nông-nghiệp;

Làm các món nhỏ rời cần thiết bằng thép, gang, đồng, đồng bạch.

Thì xin chư-tôn hãy đến:

FORGES ATELIERS ET CHANTIERS D'INDOCHINE
Tại Khánh-hội, Quai de la Marne
Dây thép nói 95 và 95 bis.

Làm kỹ-càng lắm, có tay thợ chuyên-môn ở các trường kỹ nghệ khéo bên Pháp-quốc kiểm-điểm công việc làm.

Rượu mạnh hiệu «DEJEAN» đã thơm mà lại ngọt làm cho những tay thạo rượu đều thấy khen ngợi

Chỉ một cách hàng DENIS FRÈRES *có trữ bán mà thôi*

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nay dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nay, lập ra từ năm 1856

Hỏi trước của ông HOLLÉ và RENOUX nay ông SOLIRÈNE nhứt hạng bào-chế sư kế nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân tử có cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua. Tôi sẽ được vừa lòng.

Cuốn BƯƠU-TÁNH LƯỢC BIÊN đã xuất bản rồi, ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE ngài sẽ gởi cho không

MỚI LẬP

Giảng tiệm mới lập một cái tiệm đặt hiệu ĐÔNG-NAM-MỸ, số 90 đường Boulevard Chợ-mới Saigon.

Xin kính trình chư quí-khách đặng rõ: nơi tiệm chúng tôi chuyên nghề giầy Tây giầy bố ca lăng (giầy đầu kỷ) và làm các thứ đồn bán ai gì rất nhạy, có bán nào thứ nên Fourres ai qui bán tây đi chơi. Vải may mùng, rương da, đồng kim-ý Tonkin, ký thì nhà chúng tôi cũng có hàng mới lại luôn luôn xin qui khách chiếu cố.

ĐÔNG-NAM-MỸ Cần bạch,
90, Boulevard Bonnard, Saigon

LỜI RAO CẦN KIẾP

Hãng bán máy may hiệu SINGER tại rue Lefèbvre số 8 kể từ ngày 26 tháng Mars 1925, tiệm dời lại nơi đường Boulevard de la Somme số 115 Saigon.

Xin qui khách có muốn cần dùng máy may hay là đồ phụ tùng, thì hãy dời gót đến nơi ấy thì hãng sẽ cần lòng tiếp rước.

MUỐN GIỮ MÀU SẮC CHO XINH

Da ta thường hằng bụi, bụi ấy lớn cùng mồ hôi lâu bít lỗ lông lại. Bỏ dơ dáy ấy, phải làm sao cho tan ra hết đặng cho lỗ lông thở hơi thong thả. Muốn giữ sắc ta cho tươi xinh thì phải tránh cho lỗ lông bị bít. Bọt nhiều và xét rửa thứ xà-bông Cadum thấm vào lỗ lông, đuổi bụi hôi-ngang đó dơ dáy ra hết và làm cho da xanh lại mới mát và trong trẻo. Có bán mọi nơi, 2 quan.

LỜI RAO

Kính cùng qui-ông qui-bà trong Lục-châu đặng rõ: Tiệm thợ bạc của tôi, tục kêu là tiệm chú Nhành, khi trước ở trong đường kêm trước dinh XÃ-tây Saigon, nay dời xuống chợ cũ Saigon, đường Kinh-lấp, Boulevard Charner môn bài số 51, một bên Chiêu-Nam-Lâu-Khách-Sạng.

Xin qui-ông qui-bà đường tình tối, tôi lui như trước, tôi hết lòng thảm ơn.

Nay kính

鴻昌金安同記
HONG-DONG-AN
Bijouterie
51 Bd Charner (SAIGON)

Nguyễn-văn-Chức

60, 62 Rue des Marins CHOLON

Lãnh làm nhà máy xay lúa đủ các thứ kiểu theo kim thời, có thợ rập máy thiện nghệ, họa đồ chỉ giảm không ăn tiền. Bán đồ đồ phụ tùng cho nhà máy xay lúa.

SIÊNG

Muốn nhẹ hớt vẫn mạnh tuyệt thì nên dùng thứ thuốc điếu văn rõi hay là hột hiệu Espic

2f.25 một hộp

Trong nhà bán lẻ có bán tại St LAZARE 20 PARIS đều có bán

Xin nhớ cái ký tên J. ESPIC ở trên mỗi điếu thuốc

KHOÁN CHẤT THUY

(Nước suối kim thạch)

VICHY ÉTAT

PHÁP-QUỐC-TUYỀN

VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên nước đã nấu rồi. | Trị bịnh đau bao tử, bịnh đau bông-quang, bịnh thong-tháo — Thanh-lịch-bịnh (bệ) — Đau mấy chỗ tiểu-tiện.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau gan và bịnh đám.

VICHY HOPITAL trị bịnh thương tỳ, trường nhượt bày cơ chứng ở giả mạo, khi mua phải chú trọng thứ nước nào mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TỀ

SEL VICHY-ÉTAT là muối ăn nhiên trong nước suối ấy mà rã. — Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chút, là hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đọn nước mà (Mà-lô-ni).

BÀI KÝ TỰ

Huê đện Vân-nam-phủ

Cần đông Bồi-thanh-Văn soạn

(Tiếp theo)

Trong phòng tôi ngồi thì những bàn ghế, tủ đều sơn cả, còn những viết mực và các vật để làm việc thì không đáng đồng liền gạo cả. Cũng miễn miếng giấy nhỏ, viết chữ rồi lại móc trên vách tường, hoặc dán nơi nầy nơi kia, đồng như thuở xưa tại các bộ nhà nước Annam, mấy người làm việc đán giấy và viết trên vách tường, trên cửa gương trên cửa nhà và trên mấy cái cửa.

Còn mấy cái phòng bàn làm việc khác mấy cái nhà và mấy cái nhà gác của lính đều xiêu méo cả, và nên phải làm lại lập tức. Vách ngăn cách buồng đều là vách cả cũng như nơi mấy cái nhà cao tầng phố vậy. Mỗi cái phòng nào đều có một cái điểm bằng vải treo trước cửa nhà do nhớp lắm. Tuồng lính đắc ngựa chở ở trên lưng gạo, và đồ lính ăn mặc; ở trong mấy cái đường gần đó đi ra cả bầy. Đó là sở Intendance ở trong vòng thành nầy công sở Génie.

Đến người một giờ chúng tôi ra về; qua mười hai giờ chúng tôi ăn cơm Tây xong rồi, tôi nằm nghỉ cho khỏe đặng liệu coi chiều nay là ngày chốt tôi phải lâm chi.

(Mai tiếp).

Nguyễn-văn-Búp

(THỢ KHẮN ĐỒNG)

Propriétaire du Suối-đờn & Bình-nhâm

LÁI-THIÊU

Chỗ làm khăn bông, Bombay và Nhiễu tân đủ kiểu kim-thời, có kiểu cớp tóc muốn kết đính lại đăng như nào vậy, rất tiện-phải đa ơn, hãng muốn vấn thì khắt đến. Còn muốn đáy mỏng tây y muốn từ 3 tới 4 lớp thôi.

Khăn đặt lễ mỗi khăn 3 đồng; hãng hàng Bombay - Đăng, chàng Nhiễu tân thượng hạng. Qui ông muốn xét phải tới chịu, nếu phải gởi Mandat trước cho tiện tới tới. Ở gần Porte Lái-thiêu không đăng cách Kinh bên giao ngân, nếu xanh gởi Contre-Remboursement phải đến Porte Thudaumot mới đặt nhiều lắm quí đồng rồi. Cần mua ở xin gởi thư thương nghị công tế.

Kính-cáo.

PHOTOGRAPHIE ARTISTIQUE ET INDUSTRIELLE

Opérateurs sortant des Ecoles Malesne de Paris

KHÁNH-KY & Cie

THỢ CHỤP HÌNH ANNAM KHÉO NHỨT

54, Boulevard Bonnard, 54 — SAIGON

Téléphone N° 410

TRAVAUX D'AMATEURS

PORTRAITS EN TOUS GENRES

Pose par tous les jours à l'atelier et domicile

PHOTOGRAPHIES SUR ÉMAUX

Portraits demandés à l'encre de Chine sur papier Bristol

TRAVAUX D'ART

CHARBON AQUARELLE GÉLATINO

Retouches artistiques très soignées

DƯƠNG-DIỆN

Marchand de Meubles

Rue Catinat 109-111-113

SAIGON

Tiệm tôi có bán giường đồng chơn vườn, đồ mốc nón bằng đồng ở bên Huê-kỳ mới lại.

Giường đồng, sắt, cây, theo kiểu kim-thời.

Bàn ghế, tủ kiếng, đá cẩm-thạch và các thứ ghế hiệu THONET lại có tủ, bàn, ghế đánh vernis tampon.

DƯƠNG-DIỆN

OÁN-HỒNG-QUÂN THỨ SÁU in rồi. THỨ BẢY còn tiếp

LỜI RAO

Tại tiệm tôi có trữ bán máy cáng vàng (Laminoir) kiểu cũ hồi trước tôi mới đặt bên tây gởi lại, hai cái trục bề dài 14m phân tây, giá mỗi cái 150 đồng; ai muốn mua hãy gởi thư xin hình máy ấy tôi sẽ gởi cho.

BÙI QUANG-NHƠ
Commerçant (BENTRE)

TIỆM NHUỘM KHÉO

Tiệm Nhựt-Tân nhuộm hàng lụa đủ thứ màu, cũ nhuộm lại mới rất khéo n° 79 Bd. Tổng-đốc-Phương Cholon. Nay đời về Cầu-kho ngang gare xe-lửa n° 229 Quai de Belgique, tôi cũng làm nghề như cũ.

Xin qui bà, qui cô có lòng tưởng đến tôi, tôi rất đội ơn.

NHỰT-TÂN.

NHÀ CHỤP HÌNH PHOTO STUDIO

mới tiếp đặng nhiều cái máy chụp hình hiệu: GAUMONT, RICHARD, LEROY, MONOBLOC, KOAKN.

Một mình hãng nầy thay mặt ở tại Đông-pháp cho Goerg, Fourtier, Simon, Beny, Thages, Francesville, Bellieni, Noel, Courvoisier, Bristallos, vân vân. Các thứ Celluloses, Planchon, vân vân.

Máy chụp hình từ 2$-95.

Đồ phụ-tùng cần dùng đã từ 5 90.

Ống dòm đã coi hài và dễ xem cảnh đồng của FOURNIER.

PHOTO STUDIO

gần nhà hàng Continental.

SAIGON.

TOUTES LES NOUVEAUTÉS PHARMACEUTIQUES

RÉCEPTION PAR CHAQUE COURRIER

SERVICE SPÉCIAL assuré pour l'exécution des ordonnances urgentes pendant la Sieste et la Nuit

PHARMACIE PRINCIPALE

Fondée en 1865

Place du Théâtre. — SAIGON

SERVICE SPÉCIAL assuré pour l'exécution des ordonnances urgentes pendant la Sieste et la Nuit

MAISON DE PREMIER ORDRE

LA PLUS ANCIENNE, LA PLUS VASTE

ET LA MIEUX ORGANISÉE DE L'INDOCHINE

KIẾP TRẦN CỦA

ĐỨC PHẬT-TỔ

(Tiếp theo)

Ở trong mấy cái đài nầy, vẫn trắng như mây nhồi mùa thu, rạng như xe-giá của thiên thần, thánh nữ, đức hoàng-tử nằm đủ các thứ vui.

Mặc sức người vườn xuân say mặt, và trải qua những giờ, người cứ nghe cái cung đờn giọng hát của Quác-hậu (vợ của hoàng-tử) và cung-nhơn đề giếp người giải muộn; cũng là xem cung-nhơn mùa như khác (nghề-thường).

Mang mê theo câu hát, trận cười, hoàng-tử chẳng hề ra khỏi cửa. Nào người có biết cái già, cái bịnh là chi; người chẳng biết chi là cái chết!

Vua thấy hoàng-tử ăn chơi như thế, thì người rất đẹp lòng, nhưng mà, phận người, lại giữ rất chặc-chịa. Người cứ răng gìn lòng trơn sạch các thói dâm sa; người chẳng làm đều chi cho phải mang tội lỗi, và người hay cấp thí cho các nhà đạo-đức. Người chẳng để bồn tánh hóa bạo nhược, cùng nhiễm lấy thói ham vui, mà cũng không ưa hồn sẻn. Người chế cả thất-linh rất cẻ, và hễ ngoan-ngày của người, chẳng ai hơn đặng. Việc chi mà hại nhơn ích kỷ thì người chẳng hề ham, duy ham những việc nào cho thiên hạ thấy đặng nhờ. Chẳng những là người muốn cho dân trong nước đặng phước mà thôi, mà người cũng muốn cho cả thế gian cũng đồng như vậy nữa. Dùng nước so tiên, người rửa lấy thân và, nước thánh-đức cái linh hồn của người cho trong sạch. Người không hề thốt lời mỉa miếng; hễ nói ra thì nói thật mà lại có nhơn. Người cứ răng ở công bình, và nhờ tánh thẳng, người diệt nhỉ cái thói kiên ngoa của phe cừu địch, chớ không phải là nhờ sức mạnh. Những tội nhơn phải bị chết chém, vua chẳng cho đem ra pháp trường; người biểu dẫn đến trước người và cũng không tỏ sắc giận họn ấy, chỉ cứ khuyên bảo nó theo lành, rồi tha bổng hết.

Dân bắt chước vua, và cả xứ Cabi-la vát-tu là một cõi phước-địa ở trong nước.

Quân-hậu Ghô-ba sanh đặng một trai, tên đặt là Ra-hu-la. Vua mừng rỡ chẳng xiết, hết lo chẳng có người kế đại.

Người bèn lòng gìn đạo-đức, tập tánh như một nhà tinh-tu, cứ lo làm những việc ngay lành; song người lại nong trang cho hoàng-tử ăn chơi, e có một đều hoàng-tử bỏ phế đến đài mà đi theo chốn thoản-lâm ẩn dật.

IX

Ngày kia, có kẻ nói trước mặt hoàng-tử rằng cỏ trong rừng đã mấy cọ non, trên nhành chim mùa xuân đã hót, còn dưới ao sen đã trổ bông to. Vạn vật đã thoát khỏi cái tiết đông thiên câu thúc. Mấy cảnh vườn ở quanh thành có trăm hoa đẹp đơm vung, khiến cho những mặt giai nhân thích lắm. Nghe như vậy rồi, khác nào một thời vui bị cầm tạo chẳng ngày qua, hoàng-tử bực bội muốn ra khỏi đến.

Vua biết ý người, song chẳng thể ngăn được, nên vua nghĩ thầm rằng: « Mà phải dùng cho hoàng-nhi thấy sự chi hay nao đến cái tâm thần thanh tịnh của nó mới đặng. Ta sẽ xuống chỉ khiến đẹp các nẻo đường, chẳng cho những người nghèo khổ, bịnh hoạn tật nguyền lai vãn.»

Khi ấy khắp trong thành có treo hoa rực rỡ, lại với người tỉnh, và cố kẻ hoạn, để ẩn chớ hoàng-tử, cùn theo mấy xe nào để cho hoàng-tử ngự ra thì chẳng thấy một bợm ăn xin, tàn-tật hay là thiếu chơn tay chi thấp thoán.

Đến giờ, vua cho vời hoàng-tử. Vua ứa nước mắt ôm con mà hôn nơi trán; người nhìn hoàng-tử hồi lâu rồi bảo: » Thôi con đi đi! » Miệng bảo như vậy, chớ lòng người chẳng lìa hoàng-tử đặng.

Hoàng-tử lên một cỗ xe vàng có thắng 2 cặp ngựa mang kiên-khẩu vàng và kẻ xa phu lay cẳng nắm cương vàng. Những ai mà đặng phép lại tới theo các nẻo đường đề hoàng-tử đi dạo đó, đều tình là người giàu có, trai tráng, đẹp đẽ; khi hoàng-tử đi ngang, cả thảy nhơn dân đồng dùng chơn mà xem người khôn mến nhẫn. Có kẻ thì khen con mắt của người có khí thuần lương, kẻ thì khen gương mặt người có oai phong lẫm-liệt, kẻ thì trầm trồ rằng diện mạo của người tuấn tú đoan trang kẻ lại khen dời rằng người có sức mạnh ngàn cân. Hoàng-tử đi đến đâu thì nhơn dân đều cúi đầu bái-phục.

Những dân bà lai-cư trong nhà, mà khi nghe xe ngựa của hoàng-tử đi ngang cũng bỏ việc chạy ra xem cho đặng, rồi lại nói như vầy: « Vợ của đức ông thật có phước thay!»

Còn hoàng-tử, thấy cảnh rực rỡ, thấy vật phụ dân khương thì trong lòng vui hớn hở.

Khi ấy, những tà-thần, gành gổ, rói sao một cảnh nhơn gian mà đặng hưởng đều cực-lạc giống cõi trời như thế, bèn hóa ra một ông già và sai xuống đón đường hoàng-tử mà khuấy rối. (Sau sẽ tiếp theo).

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIỄN-ĐÔNG

(Rizeries d'Extrême-Orient)

Hội nặt danh vốn hơn 25 triệu quan tiền Langsa đều đồng tất số

Ở tại SAIGON, đường Belgique, môn bài số 15. — Nhà máy xay và kho trữ ở tại CHOLON

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LÚA

MUA LÚA VÀ LÃNH BÁN LÚA — GIỮM TIỀN LÚA VÀ THẾ LÚA — CHỞ LÚA — LÃNH LÚA GỞI KHO

Trước khi bán lúa, xin hỏi bổn hiệu; nếu vị điền-chủ nào mắc đi không đặng thì viết thơ cho bổn hiệu, bổn-hiệu sẽ đến viếng mà bàn luận. — MUỐN HỎI CHI THÌ BỔN-HIỆU LÂN LÒNG CẮT NGHĨA CHO HẾT.

CÓ BẬT HÀNG HÓA TẠI CÔNTUM — Và có lớp chánh mua lúa nơi các chỗ thị-tứ

Phòng việc: ở tại đường Belgique, môn bài số 15.

SAIGON. — IMP. DE L'UNION TIRAGE : 3.500 EXEMPLAIRES L'administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN CỦA

Tirage: 3190 ex.
Saigon le 16/4/29